

جبران خسارت حاصله از جرم

تالیف:

عماس درویشی

www.ketab.ir

انتشارات قانون یار

۱۳۹۵

سرشناسه	درویشی، عباس، ۱۳۶۹ -
عنوان قراردادی	ایران، قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	جبران خسارت حاصله از جرم/تالیف عباس درویشی.
مشخصات نشر	تهران: انتشارات قانون یار، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۲۰۰ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۰۷۷-۵۹-۶
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۲۰۰-۱۹۵.
موضوع	خسارت معنوی -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	Damages, Intellectual -- Law and legislation -- Iran
موضوع	غرامت‌ها (حقوق) -- ایران
موضوع	Compensation (Law) -- Iran
موضوع	قربانیان جرم و جنایت -- وضع حقوقی و قوانین -- ایران
موضوع	Victims of crimes -- Legal status, laws, etc. -- Iran
موضوع	حقوق تطبیقی
موضوع	Comparative law
رده بندی کنگره	۱۳۹۵ د ۲ ج ۴ / ۲ KMH۸۳۳
رده بندی دیویی	۵/۰۵
شماره کتابشناسی ملی	۲۵۰۰۰۷۶

اتسار قانون یار

جبران خسارت حاصله از جرم

تألیف: عباس درویشی

ناشر: قانون یار

ناظر فنی: محسن فاضل

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۱۰۰ جلد

قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۷۷-۵۹-۶

مرکز پخش: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، پلاک ۹۲

تلفن: ۶۶۹۷۳۹۶۰ : کتابفروشی رسولی (چراغ دانش سابق)

فهرست مطالب

۹	مقدمه	
۱۱	فصل اول	
۱۱	کلیات	
۱۳	مبحث اول : معانی و ملاک‌ها و ریشه‌های تاریخی مفهوم خسارت معنوی	
۱۴	معنی خسارت	
۱۷	انواع تقییمات خسارت و معیار آن	
۲۱	ملاک تشخیص خسارت مادی از معنوی	
۲۸	انواع خسارت معنوی	
۳۰	پیشینه تاریخی مفهوم خسارت معنوی در اسلام و قوانین کهن	
۳۱	پیشینه‌ی تاریخی خسارت معنوی در حقوق ایران	
۳۲	نگاهی تاریخی به خسارت معنوی در فرانسه	
۳۳	وجود ضرر	
۳۳	ارتکاب فعل زیانبار نامشروع	
۳۵	مبانی مسئولیت ناشی از ایراد خسارت معنوی	
۳۵	نظریه‌ی تقصیر و مفهوم آن	
۳۷	ایرادها به نظریه تقصیر	
۳۸	نظریه خطر	
۳۹	ایرادهای نظریه خطر	
۴۰	نظریه‌ی تضمین حق	
۴۱	فصل دوم	
۴۱	مسئولیت ناشی از خسارت در حقوق اسلام و اندیشه‌های حقوقی فرانسه	
۴۳	خسارت معنوی در حقوق اسلام	
۴۳	مستندات و مدارک قاعده لاضرر	
۴۶	روایات	
۴۷	انطباق عنوان ضرر با خسارت معنوی	
۴۸	انطباق عنوان ضرر با خسارت معنوی	
۴۹	شمول لفظی قاعده لاضرر بر اثبات جواز مطالبه خسارت معنوی	
۵۶	قاعده نفی عسرو حرج و جبران خسارت معنوی	
۵۶	انطباق عنوان حرج بر خسارت معنوی	

- ۶۰ قاعده اتلاف و تسبیب
- ۶۱ وجوه افتراق و اشتراك، اتلاف به مباشرت و تسبیب
- ۶۲ تعزیر و جبران خسارت معنوی
- ۶۳ **معنای تعزیر بر جراحت و اصطلاح فقه**
- ۶۴ مفهوم و ماهیت تعزیر و جبران خسارت معنوی
- ۶۶ تعزیر مالی کیفر خصوصی یا جبران خسارت معنوی
- ۶۷ تعزیر مالی دردهای جسمانی ناشی از جنایت بر جسم، لطمه به عرض و خسارت ناشی از سب
- الف آلام و دردهای جسمانی گاهی بازخم و جراحت همراه است و گاهی بدون زخم و جراحت،
چنانچه زخم و جراحتی در جسم پدید آید دیه مناسب برای آن مقدر شده است ولی اگر بدون هیچ
ثبوتی بر مشهود باشد اکثر فقها قائل به تعزیر شده اند.
- ۶۷ معنای قصاص و لغت اصطلاح فقه
- ۶۹ مفهوم و اهمیت قصاص و امکان جبران مالی خسارت معنوی
- ۷۰ فصل سوم
- ۷۳ مطالعه تطبیقی و مصادیق خاص خسارت معنوی
- ۷۳ مسئولیت ناشی از ایراد خسارت معنوی در قانون اساسی
- ۷۵ مسئولیت ناشی از ایراد خسارت معنوی در قانون مدنی
- ۷۸ مسئولیت ناشی از ایراد خسارت معنوی در قانون حقوق مدنی
- ۸۴ مسئولیت ناشی از ایراد خسارت معنوی در قانون آیین دادرسی کیفری
- ۸۹ خسارت معنوی در آیین دادرسی مدنی
- ۹۱ مسئولیت ناشی از ایراد خسارت معنوی در حقوق آری
- ۹۲ مسئولیت ناشی از ایراد خسارت معنوی در قانون مجازات اسلامی
- ۹۶ موضع قوانین مطبوعات نسبت به ایراد خسارت معنوی
- ۱۰۶ مصادیق خاص خسارت معنوی در مطبوعات
- ۱۰۹ توهین به اشخاص و افترا به وسیله مطبوعات
- ۱۰۹ توهین به مقدسات در مطبوعات
- ۱۱۳ توهین به مقامات رسمی در مطبوعات
- ۱۱۵ سلب آزادی
- ۱۱۶ به هم زدن وصلت
- ۱۲۰ ایراد خسارت معنوی به جمع نامحصور
- ۱۲۳ ایراد خسارت معنوی به سندیکاها
- ۱۲۴ ایراد خسارت معنوی به انجمن‌ها
- ۱۲۶

- ۱۲۸..... کودکان و خسارت معنوی
- ۱۲۸..... مسئولیت مدنی کودکان در فقه و حقوق اسلامی
- ۱۳۰..... جبران ضرر و خسارت به عهده کیست؟

فصل چهارم

- ۱۲۵..... روش‌های جبران خسارت معنوی و افراد مستحق مطالبه‌ی آن
- ۱۲۷..... راه‌های جبران انواع خسارت معنوی
- ۱۲۷..... نگاه کلی به روش‌های جبران خسارت معنوی
- ۱۲۹..... انواع خسارت معنوی
- ۱۲۹..... اعاده وضعیت سابق یا روش عینی
- ۱۴۲..... پرداخت غرامت از راه خسارت از راه دادن معادل
- ۱۴۹..... جبران خسارت به روش مادین و اسمی
- ۱۵۰..... پرداخت غرامت در روش شبیهی
- ۱۵۱..... نحوه‌ی ارزیابی و تعیین میزان انواع خسارت معنوی
- ۱۵۱..... نحوه ارزیابی خسارت معنوی - تفاوت با خسارت مادی
- ۱۵۲..... روش تعیین مبلغ جبران خسارت
- ۱۵۴..... ملاک زمان ارزیابی
- ۱۵۵..... ملاک ارزیابی خسارت در فرض تعدد اسباب
- ۱۵۸..... ارزیابی و تقویم خسارت معنوی ناشی از آسیب‌های جسمی
- ۱۶۲..... روش‌های جبران خسارت معنوی در لطمه‌های روحی
- ۱۶۶..... مطالبه‌ی خسارت معنوی
- ۱۶۶..... افراد مستحق مطالبه‌ی خسارت معنوی
- ۱۷۱..... مطالبه خسارت معنوی وارده به متوفی از ناحیه وراثت و بازماندگان از دیده
- ۱۷۲..... مطالبه خسارت معنوی وارده قبل از فوت متوفی
- ۱۷۲..... نظریه عدم امکان انتقال حق مطالبه خسارت معنوی به ورثه
- ۱۷۳..... نظریه انتقال حق مطالبه ورثه در صورت مطالبه زیان دیده قبل از فوت
- ۱۷۴..... نظریه امکان انتقال حق مطالبه به ورثه
- ۱۷۶..... دعوای مطالبه خسارت معنوی ناشی از فوت مجنی علیه از ناحیه وراثت
- مطالبه خسارت معنوی ناشی از جرح منجر به فوت مجنی علیه از ناحیه وراثت به عنوان قائم مقام او
- ۱۷۷.....
- ۱۷۹..... رویه‌های قضایی در زمینه‌ی مطالبه جبران خسارت شخصی
- ۱۸۱..... اسباب معافیت

۱۸۳	قوه قاهره یا حوادث پیش‌بینی نشده
۱۸۵	تقصیر زیان دیده
۱۸۶	رضایت زیان دیده
۱۸۹	نتیجه‌گیری
۱۹۵	فهرست منابع
۱۹۷	قرآن کریم
۱۹۷	نهج البلاغه
۱۹۷	فارسی
۱۹۷	کتاب
۲۰۰	پایان نامه‌ها
۲۰۰	منابع لاتین

www.ketab.ir

مقدمه

در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، از جمله در اصول ۳۹ و ۴۰ ایراد هر گونه ضرر و خسارت ممنوع شده و طبق اصل ۲۲ و ۲۳ ق ۱۰. از لطمه به حقوق معنوی انسانها منع شده است و اگر خسارتی به حیثیت و شرافت و سرمایه معنوی کسی وارد آید طبق اصل ۱۷۱ ق ۱۰. باید جبران شود و در قوانین عادی نیز تلویحاً و یا با الصراحه اشاراتی راجع به خسارت معنوی شده است. این امر نشانگر توجه شایان قانونگذار ما به موضوع خسارت معنوی و آبرویی می باشد. به هر صورت سعی بر آن داریم که با بررسی در محدوده‌ی قوانین و مقررات، بالاخص قانون اساسی، قانون مسئولیت مدنی و آیین دادرسی کیفری و مجازات اسلامی و منابع معتبر فقهی، بحث و تجزیه و تحلیل پیرامون خسارت حاصله از جرم به ویژه در آثار حقوقی و کیفری آن بپردازیم تا انشاء الله با تبیین وجاهت و مشروعیت این موضوع، توجه و رسیدگی و جبران خسارت ناشی از جرم، مورد عمل مراجع محترم قضایی و مورد توجه و تاکید حقوقدانان واقعی گردد، باشد تا در بهی دستیابی بیشتر به نظم واقعی و استقرار عدالت و ایجاد محیط مساعد جهت ارتقاء فضائل اخلاقی، تامین آزادیهای سیاسی و اجتماعی، ایجاد امنیت و آسایش همگانی و سایر اهداف مندرج در قانون اساسی فراهم آید، و با وضع قوانین متقن و محکم، و مرتفع نمودن نواقص موجود در این زمینه، مراجع محترم قضایی و امنیتی، همانگونه که اموال مردم را از تعدیات و تجاوزات محفوظ نگه دارند، با اتکا به چنین قوانین مستحکم، حیثیت و اعتبار و احساسات اشخاص حقیقی را نیز که بر اهلیت و اولویت بیشتری برخوردار است از تعرضات و تعدیات محفوظ و مصون دارند و ضمانت‌های اجرایی برای این قوانین الزام آور وجود داشته باشد تا متجاوزین را از فکر تجاوز و تعدی به افراد باز دارد و خسارهای وارده به زیان دیدگان را مرتفع نماید.